

Hol a Bibliád?

Lukács 16. rész 19-31. vers

„Volt egy gazdag ember, aki bíborba és patyolatba öltözött, és nap mint nap fényes lakomát rendezett. Volt egy Lázár nevű koldus is, aki ott feküdt a gazdag előtt, fekélyekkel tele, és azt kívánta, hogy bárcsak jóllakhatna a gazdag asztaláról lehulló morzsákkal; de csak a kutyák jöttek hozzá, és nyaldosták a sebeit.

Történt pedig, hogy meghalt a koldus, és felvitték az angyalok Ábrahám kebelére. Meghalt a gazdag is, és eltemették. Amint ez a pokolban kínok között gyötrődve felemelte a tekintetét, látta távolról Ábrahámot és kebelén Lázárt. Ekkor felkiáltott: Atyám, Ábrahám, könyörülj rajtam, és küldd el Lázárt, hogy ujjá hegyét mártsa vízbe, és hűsítse meg a nyelvemet, mert igen gyötrődöm e lángban. De Ábrahám így válaszolt: Fiam, jusson eszedbe, hogy te megkaptad javaidat életedben, éppen úgy, mint Lázár a rosszat. Ő most itt vigasztalódik, te pedig gyötrődsz. Ezen felül még közöttünk és közöttetek nagy szakadék is tátong, hogy akik innen át akarnak menni hozzátok, ne mehessenek, se onnan ide át ne jöhessen senki.

Ő pedig így szólt: Akkor arra kérlek, atyám, hogy küldd el őt apám házához; mert van öt testvérem, beszéljen a lelkükre, nehogy ők is ide kerüljenek, a gyötrelem helyére. Ábrahám így válaszolt: **Van Mózesük, és vannak prófétáik, hallgassanak azokra!** De az erre ezt mondta: Nem úgy, atyám, Ábrahám, hanem ha a halottak közül megy valaki hozzájuk, akkor megtérnek. Ábrahám ezt felelte: **Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, az sem győzi meg őket, ha valaki feltámad a halottak közül.**”

Az egyetemi évek alatt, amikor még nem itt a szószéken, hanem a padokban tanultuk, hogyan is kell prédikálni, professzorunktól elhangzott egy hasznos tanács, sohase alkalmazzunk olyan izgalmas, látványos, érdekesítő bevezetést, ami a figyelmet olyannyira letaglózza, hogy aztán már az egész igehirdetés alatt másra sem tud figyelni a hallgató, s az ige üzenetéből nem is fog emlékezni semmire. Az a legfontosabb, hogy az Ige üzenete minél érthetőbb legyen, minél tisztább, minden más, ami a prédikációban szerepel, az csak alárendelt eszköz. De valljuk be, hogy nagy a kísértés nekünk igehirdetőknak, de igehallgatóknak is, hogy valami nagy sztorit, valami megrázó képet mondjunk és halljunk, valamit, amitől emlékezetes marad a prédikáció.

Mindezek fényében kissé bajban lehetünk Jézus imént felolvasott prédikációjával, példázatával kapcsolatban is. Jézus prédikációja emlékezetes marad, az biztos, de miről? Mi is tulajdonképpen a mondanivalója? Mit akar Jézus számunkra elmondani?

A Jézus példázatairól tudjuk, hogy egy nagyon jól ismert helyzetet vesz alapul, ami a hallgatók számára teljesen egyértelmű (pl. magvető, elrejtett kincs, kifeszített háló, mustármag, igazgyöngy, szőlőmunkások bére...) s ebbe a képbe helyezi bele a mondanivalóját, ami mindig csakis egy üzenetre koncentrálnak.

Első olvasatra azt hinnénk, hogy Jézus egy leírást ad a halál utáni életről. A példázat első harmada nagyon életszerű (a gazdag és a szegény Lázár helyzetelemzése), a második harmada nagyon megdöbbentő (a halál utáni élet körülményei). Az üdvözülők Ábrahám kebelére kerülnek, az elkárhozók pedig az izzó, kénkőves tűzbe. A sok pokolról szóló vicc legalább is nagy valószínűséggel ebből a példázatból kapott ihletést. Pedig ha tudnánk, hogy Jézusnak esze ágában sem volt a halál utáni élet részleteit, főleg a pokol részleteit ecsetelni, minden bizonnyal még inkább elbizonytalanodunk, hogy akkor miről akar itt Jézus beszélni.

Mert e példázatnak a kétharmad része csupán egy szituációt teremt ahhoz, hogy Jézus megfogalmazza a lényegét a befejező harmadban: **Egyedül az Szentírásban olvashatunk arról, miképpen lehet a miénk az örök élet és az örök boldogság. Egyedül a Szentírásból ismerhetjük meg Istent. Egyedül a Szentírásban tapasztalhatjuk meg Isten jelenlétét az Igéken keresztül. Ahogy reformátor ősünk mondták: Sola Scriptura = Egyedül a Szentírás.**

Jézus egy olyan képet használ ebben a példázatban, amelynek 2000 évvel ezelőtt minden részlete teljesen közismert volt, azaz az élet része volt. Maga a bevezetés, a tanítói mese Egyiptomból származott, ahol az egyik Fáraó leszáll a holtak birodalmába, hogy meggyőződjön róla, hogy a holtak sorsa megfordul a túlvilágon. Ezt a jól ismert tanító mesét használja fel Jézus, hogy az üzenetet bevezesse. Tehát nem azt akarja Jézus mondani, hogy akinek itt a földön jól megy sora, gazdagságot élvez és jólétet, az mindenképpen a pokolba jut majd, s aki itt ebben az életben éhez és szegény, az mindenképpen a mennybe jut majd. Szó sincs arról, még ha a felhasznált kép ezt is erősítené meg. Ez csak egy korabeli kép, egy jól ismert történet, ami alapján Jézus a saját tanítását elmondja. Olyan ez, mintha ma a Piroska és a Farkas történetéből kölcsönöznénk elemeket ahhoz, hogy egy komoly tanítást bevezessünk. Attól, hogy komoly a tanítás, a Piroska és a Farkas története még nem biztos, hogy valóságos történet, csupán egy keret, egy bevezetés.

De ugyanilyen félrevezető lehet számunkra a pokol, a gyeheña kínjait ecsetelő szavak sora. Jézus többször is hasonlítja a kárhozat helyét a Gyeheñához. Tehát nem azt mondja, hogy a Gyeheña a pokol, hanem azt, hogy a Pokol hasonló lesz a Gyeheñához. Ui. a Gyeheña nem mást, mint egy földrajzi megnevezés, Jeruzsálem délnyugati részén található völgy neve. A Krisztus előtti 8. században Akház és Manassé király legsötétebb istentelen korszakaiban Molok istennek gyermekáldozatokat mutattak be itt, s emiatt Jósiás istenfélő király később ezt a helyet abszolút tisztátalan helynek nyilvánította. Jézus idejében pedig állati tetemeket és tisztátalan dolgokat égettek itt el, azaz a meg nem szűnő tűz helye lett, melytől tisztátalanabb helyet nem igazán lehetett volna elképzelni. Ehhez a helyhez hasonlítja Jézus a kárhozat helyét, ahol egyrészt a gyötrelem van jelen, másrészt Isten jelenléte a tisztátalan dolgok miatt teljesen kizárható.

Tehát Jézus nem azt mondja el, hogy a pokol olyan lesz, ahol majd folyamatosan benne leszünk a tűzben, hanem azt, hogy a pokol egy olyan helyhez hasonlít majd, ahol Isten személyének, jelenlétének hiánya megfogalmazhatatlan gyötrelme okoz majd az ott lévőknek.

Jézus ezen a történeten és ezen a képen keresztül tanítja az Őt hallgatókat, hogy mi az az egyetlen út, amelyek segítségével el lehet kerülni az Isten nélküli gyötrelemnek ezt a helyét. Nézzük hát meg mi is most ezt a történetet, amely számunkra is üzen, bennünket is figyelmeztet: e földi életünk nem játék, hanem felelősség saját magunkkal szemben is.

Jézus azt mondja „Volt egy gazdag ember...”, mely kifejezés, határozatlan névelő oly ismerős Jézus példázataiban. Azért mert, amikor Jézus azt szeretné, hogy a példázatbeli személy helyére odaképzeljük magunkat, akkor mindig csak annyit mond „Volt egy ember...”, azaz te is, én is, ő is benne van ebben a történetben. Mi mindnyájan.

Ezzel szemben viszont Lázár név szerint nevezi meg, azaz nincs lehetőség általános alanyként értelmezni az ő személyét. Neve azt jelenti: Isten megsegít, Isten az én segítségem. Lázár hitéről nem tudunk sokat, erről nem beszél a példázat, de biztos, hogy nem a szegénysége miatt került egyedül a mennybe. Talán Jézus a Lázár név segítségével akarta kifejezni, hogy egy olyan emberről van szó, aki kapcsolatban van Istennel.

Viszont a gazdagról nagyon élethű képet fest. Egy olyan ember, aki hivalkodik gazdagságával, aki olyan ruhában jár „bíborban és patyolatba”, amilyen ruhát csakis kivételes ünnepekkor szoktak felölteni. Minden nap nagy lakomát rendez, amelyet szintén csak nagyon nagy alkalmakkor szoktak tartani. A gazdag bűne tk. az, hogy nem veszi észre a szegényt. Szemszöge rossz irányban van beállítva. Olyan ő, mint a ma embere, csak azt veszi észre, aki tőle feljebb van a társadalmi ranglétrán, aki alább helyezkedik el, az már látókörön kívül esik.

Ezzel szemben a szegény, akit a görög szöveg szerint csak úgy odalöktek, odavetettek a gazdag kapuja elé, hátha megszánják, hátha kap egy kis eleséget abból a ölösből, amit egyébként úgyis az asztal alá dobtak volna. (Ui. ezek a morzsák, nem pici morzsákat jelentettek, amelyeket mi rázunk le a terítőről a madárkákknak, vagy csak úgy a szemétkébe, hanem nagyobb kenyérdarabokat, melyeket már nem mártottak be újra a tálba). De nem kapott, pedig nagyon vágyakozott utánuk. Nyilván nem lehetett egy felemelő látvány önmagában a szegény Lázár, ahogyan magunk előtt látjuk sebeit, s az őt körülvevő kutyákat. El tudjuk képzelni ezt a sorsot, s biztos, hogy nem kívánjuk senkinek, talán még ellenségünknek sem.

Aztán hirtelen fordul a kocka. A szegény Lázár a mennyben találja magát, ahova az angyalok viszik fel, s az Ábrahám kebele azt a közeli és bensőséges viszonyt akarja kifejezni, hogy Ő is ott van, ahol Ábrahám, azaz Isten közvetlen közelében. Annál vizuálisabb viszont a gazdag ember szenvedését leíró rész. Csak egy hűsítő érintés, már az is mennyire jól esne. S ami a leggyötrelmesebb, hogy látja a mennyet, látja azok boldogságát és szabadságát, akik Isten közelében vannak, ő viszont nem mehet oda, csak vágyakozhat. Legalább olyan erővel vágyakozik az enyhülés után, amilyen erővel vágyakozott Lázár egy falat kenyér után. Ez a pokol kínja, rájönni, meglátni, hogy valóban létezik az Isten, valóban létezik a mennyország, valóban létezik az örök boldogság, s mégis kimaradni belőle, távol lenni tőle, ezt a hiányt az örökkévalóságban szenvedni. Ez az igazi gyötrelem. Olyan éles, mint a meg nem szűnő lángok kínja.

Jézus ezek után tér át üzenetének megfogalmazására, a példázat utolsó harmadában.

A gazdag rádöbben, hogy őt testvére ugyanolyan istentelen életet él, mint amelyet ő is élt. S a végén ők is ide fognak kerülni a gyötrelem helyére. Így kérleli Ábrahámot: *Akkor arra kérlek, atyám, hogy küldd el őt apám házához; mert van őt testvérem, beszéljen a lelkükre, nehogy ők is ide kerüljenek, a gyötrelem helyére* De

Ábrahám kénytelen elutasítani a kérést: *Van Mózesük, és vannak prófétáik, hallgassanak azokra.* Jézus itt mondja ki az egész példázat üzenetét. A kor Bibliája akkor Mózes törvényeit és a próféták iratait tartalmazták. Jézus azt mondja, hogy Isten mindent elmondott az ő szolgái által, Mózes és a próféták által, ami ahhoz szükséges, hogy valaki rádöbbenjen a mennybe jutás kulcsára.

Számunkra a Szentírás ma már nemcsak az Ószövetség, hanem az Ószövetségi jövendölések beteljesedését megfogalmazó Újszövetség is. Mindkettő ugyanarról ír számunkra: Hogyan ismerhetem meg Istent. Hogyan lehetek az Örök Élet részese. Hogyan kerülhetek a mennyországba. Isten mindezeket nagyon gondosan és az ember értelméhez igazodva leírta a Bibliába.

Ne keressétek máshol az utat. Ne keressétek máshol a mennyország ajtaját. Ne keressétek máshol a boldogságot. Ne keressétek máshol a teljességet.

Nem tudja ezt számotokra megadni sem az ezoterika, sem más világvallás, sem a sámánizmus, sem az önmegvalósítás, sem különböző ördögi praktikák.

Isten egyedül itt található meg: a Szentírásban. Itt keressétek Őt!!! Meg is fogjátok találni. Mert Isten bemutatkozik nektek az Ő igéjén keresztül.

De a gazdag nem hagyja ennyiben, továbbra is kérleli Ábrahámot. Hidd el, hatásosabb lenne, ha egy halott menne vissza hozzájuk, akkor azonnal megtérnének. Mennyire tipikus emberi gondolkodás. Egy kis rendkívüli dolog, egy kis szenzáció, egy kis misztika, egy kis titok az ismeretlen világból, egy kis show, és azonnal mindenki odafigyelne. 15 percre. Jézus ismeri az ember szívét. S Ábrahám szavaival elutasítja ezt a kérést is. *Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, az sem győzi meg őket, ha valaki feltámad a halottak közül.* Ezzel mintegy igazolva is saját korunkat. Hiába támadt fel Jézus, az emberek többsége nem akarja ezt elhinni. De ez a mondat még azt is jól megvilágítja számunkra, hogy Jézus mennyire alázatos maradt. Hiszen az Írásnak nagyobb jelentőséget tulajdonít, mint saját feltámadásának. Azt mondja el ezáltal, hogy a Szentírásnak sokkal nagyobb ereje van a Szentlélek által, mint csupán az Ő feltámadásának. Az Ő feltámadását is csak úgy tudjuk igazán elhinni, ha nyitott szívvel olvassuk a Szentírást.

Mire tanít tehát bennünket ma Jézus ebben a történetben?

1. Aki a Szentírást olvassa, fontos, hogy látókörében ne a társadalom felső körei legyenek benne, hanem sokkal inkább az alsó szinten lévők, szegények, árvák, elhagyottak, betegek, mert Isten elsősorban a kiszolgáltatottak és a szegények Istene.
2. E földi élet után van menny és van pokol. A menny az Isten közelségében és teljességében szabadon élt örök élet, a pokol pedig az a hely, ahol mindez látható, de elérhetetlen. Folyamatos szükség, Isten jelenlétének a hiánya, szakadatlan szenvedés.
3. A mennybe semmilyen más módon nem jutunk be, csakis ha a Szentírásban megismerjük Istent, és az Ő egyetlen Fiának helyettem elszenvedett áldozatát elfogadjuk. Jézus Krisztus már elkészítette mindannyiunk számára a helyet a mennyországban. Hogy ezt milyen módon kaphatom meg Jézustól, erről egyedül a Szentírásban olvashatunk.

Kedves Testvérem!

Egyetlen kérdés maradt a végére: hol a Bibliád?

Nem helyzetileg, vagy nem azt kérdezem, hogy melyik polcon? Hanem az életedben, hol foglal helyet a Bibliád?

Az értékrendedben? A hétköznapijaidban? Vagy az ünnepnapjaidban?

Hol a Bibliád?

Legyen a Biblia a legfontosabb a számodra, hogy Isten megszólíthasson. Legyen a kezvedben, legyen a szemed előtt, legyen a szívedben, mert akkor találod meg az életet.

Ámen.